

De journalisten zelf komt het toe in eer en geweten hun rechten en plichten in te vullen, dit bovendien met het grootste respect voor hun collega's die hetzelfde doen.

2.3. Implementatie

Zoals rechtsregels, hebben ook (beroeps)ethische normen onvermijdelijk een algemeen karakter en moeten ze geval per geval worden geconcretiseerd. Wat de (beroeps)ethische normen betreft, gebeurt die invulling, zoals ook hun eigenlijke redactie, natuurlijk wijze door de betrokken (beroeps)sector.

Hiertoe heeft de Vlaamse Vereniging van beroepsJournalisten (VVJ), samen met alle uitgevers van kranten en magazines en met de audiovisuele omroepen, een Raad voor de Journalistiek opgericht, die in 2003 operationeel geworden is. In de schoot van de Raad is een Ombudsman actief, die klachten en geschillen rond journalistiek optreden zoveel mogelijk langs minnelijke weg probeert af te handelen. In de eigenlijke Raad voor de Journalistiek zetelen 6 journalisten, 6 mediaverantwoordelijken en 6 'externen'.

www.rvdj.be

2.4 Beroepsethiek en recht

Inhoudelijk lopen de journalistieke beroepsethiek en het (media)recht voor een goed deel gelijk op.

Toch zullen ze herhaaldelijk in botsing komen met elkaar. Een typisch geval is waar wettelijke bepalingen in verband met beslotenheid en beroepsgeheim de journalistieke aanspraken in verband met openbaarheid of bronnenbescherming (infra, 3.3) doorkruisen.

De journalist kan zich in het laatste geval beroepen op het recht dan wel de plicht zijn beroepsethiek te laten prevaleren op juridisch-gerechtigde contraintes.

3 Informatiegaring: de journalist en zijn bronnen

De journalist moet zo ongehinderd mogelijk informatie kunnen verzamelen over de dingen die gebeuren, maar daarbij moet hij wel eerlijk en respectvol tewerk gaan.

3.1 De journalist moet zich vrij kunnen bewegen, zonder gevaar voor zijn fysieke veiligheid of vrijheid, maar met respect voor de privacy van personen.

Zowel binnenlands als op internationaal vlak mogen journalisten in principe niet belemmerd worden in hun vrijheid om te gaan en te staan waar ze informatie kunnen bekomen.

De journalist zal er daarbij voor waken – met name in conflictsituaties – zich neutraal op te stellen. Bij ongevallen of tragedies komt het de journalist toe zich discreet op te stellen, met respect voor pijn en smarten en voor de privacy van personen.

Tevens zal hij er voor zorgen zich via nationale dan wel internationale persdocumenten te kunnen identificeren en legitimeren.

Desgevallend heeft de journalist recht op fysieke bescherming vanwege de ordehandhavers.

In hetzelfde verband zullen journalisten ervoor waken zich niet door de ordediensten te laten inschakelen, bijvoorbeeld door hun werkmateriaal ter beschikking te stellen, zodat bij het publiek elke begripsverwarring tussen pers en ordediensten vermeden wordt. Enkel wanneer vitale persoonsbelangen of een zwaarwegend openbaar belang in het geding is, zou de pers hulp kunnen verlenen aan de ordediensten.

3.2 De journalist moet kunnen beschikken over een maximum aan officiële informatiebronnen.

Dit betekent dat overheden, maar ook bedrijven en andere entiteiten met een maatschappelijke betekenis zoveel en zo goed mogelijk moeten communiceren.